

Met Kalle naar huis

D. A. CRAMER-SCHAAP

Over het duinpaadje loopt Kees Appelboom.

Hij loopt heel hard, want hij weet dat het laat is.

Het is niet prettig de klas binnen te komen als de les al begonnen is.

Meester zal opkijken uit het leesboek, hem over zijn brilleglazen aankijken en zeggen: „ga maar gauw zitten,” alle jongens zullen naar hem kijken, en Jaap Glijnis, die lelijke stiekemerdd van de eerste bank, zal een lelijk gezicht tegen hem trekken.

Als meester het ziet, krijgt Jaap een standje, maar meestal ziet meester het niet. Meester is eraan gewend dat Kees te laat komt, en hij zegt er niets van omdat hij heel goed weet dat hij het niet helpen kan. Welke andere jongen woont midden in de duinen en moet een uur lopen om op school te komen? Geen eentje immers!

Nu gaat het duinpad opeens steil naar boven, hij moet wel langzamer lopen, met grote passen, terwijl het zand onder zijn klompen wegzinkt. Als je de top van het duin bereikt hebt en omkijkt, kan je het boerderijtje zien liggen. Heel klein lijkt het vanaf het hoge duin.

Tegen de zijmuur groeien stokrozen en het grasveldje, waarop de geit graast, lijkt zo groot als vaders zondagse zakdoek, alleen is de zakdoek wit, en het weijtje groen.

Maar Kees kijkt niet om, hij rent met grote sprongen het duin af. Als hij heel hard loopt, kan hij misschien toch nog tegelijk met de andere jongens naar binnen gaan. Er zijn dagen dat alles je tegenloopt, dat heeft hij al vaak ondervonden.

Op zo'n dag heeft moeder zelfs geen plakje kaas gelegd op de boterhammen, die zij hem elke morgen in een buultje meegeeft. Op zo'n dag valt er een inktklodder op het schone blad van het dicteeschrift en begint het op de grote weg, waar het altijd waait, te stortregenen.

Maar er zijn ook geluksdagen, en zo'n geluksdag is het blijkbaar vandaag. Als hij op de grote weg gekomen is, waaraan de boerderij van Siem Tesselaar ligt, die tachtig koeien melkt, rijdt de auto van de dikke boer juist het hek uit. De rode wijzer staat uit naar links, de boer moet dus ook naar Schoorl. Meestal ziet boer Tesselaar hem niet, die heeft wel wat anders aan z'n kop dan naar een kleine jongen te kijken, die hard loopt omdat hij bang is te laat op school te komen, maar vandaag stopt de Ford vlak naast Kees, de boer steekt zijn rode hoofd door het raampje en zegt: „meerijden?” Kees krijgt er subiet een kleur van.

Hij zegt niets, daar is hij veel te verbaasd voor.

De boer verwacht ook geen antwoord, het portier zwaait open, en even later zit Kees op de voorbank.

De wagen bromt, de wagen schudt, er knarst wat, en dan glijden ze voort over de straatweg. Wat dat vlug gaat!

Dat is nog wat anders dan hard lopen, ook al heb je de wind in je rug.

De dikke handen van Tesselaar liggen op het stuurwiel en hij kijkt strak voor zich uit, hij zegt niets en Kees zegt ook niets, die voelt alleen maar hoe hard ze gaan en denkt: „nu nog de hoeve van Kieft en dan de bocht om, de kerk voorbij en dan zijn we er al!”

Eigenlijk gaat het hem veel te vlug naar zijn zin.

Maar dan zegt de boer opeens, en Kees moet goed luisteren om het te verstaan, want het is of hij het niet tegen hem heeft, maar zomaar voor zichzelf praat: „Asta is weg.”

Het moet even tot Kees doordringen.

„Asta?” . . . Dan begrijpt hij het en hij schrikt ervan.

Asta is de grote herdershond op „Hoeve Golfstroom”.

Kees kent Asta opperbest en Asta kent hem ook.

Als hij uit school komt en langs het grote hek gaat, ligt Asta er vaak met zijn neus op zijn voorpoten te slapen. Als hij dan fluit komt hij kwispelstaartend naar Kees toe. Dat zal hij voor geen andere jongen doen!

Het hele dorp kent Asta van Tesselaar, en is er trots op dat hij op de Winternertentoonstelling in Amsterdam de gouden medaille gewonnen heeft.

„Gestolen?” vraagt Kees zakelijk en kijkt de boer van terzijde aan.

„Weet ik niet,” zegt Tesselaar. „Maandag met melkenstijd is hij nog mee naar het land geweest. Sindsdien hebben we hem niet meer gezien.” En dan hebben ze de school bereikt.

Alle jongens zien Kees uit de auto springen. Maar voor hij hard naar ze toeloopt, zegt Kees netjes, zoals moeder het hem geleerd heeft: „Dank je wel voor het meerijsen, Tesselaar.”

De boer bromt wat, dan steekt hij opnieuw zijn hoofd uit het raampje en zegt „. . . als je hem soms tegenkomt . . .” Dan schudt de wagen, er knarst wat en even later is de Ford de hoek al om.

Zwijgend voegt Kees zich bij de jongens. Hij hoort het maar half als Jaap Glijnis zegt: „Wat moest Tesselaar van je hebben, dat je mee mocht rijden?”

Hij moet nog aldoor aan Asta denken, die nu al twee dagen weg is. Maandag, met melkenstijd — dat is dus om zes uur — was hij er nog, en sindsdien is hij spoorloos verdwenen.

Die ochtend is het hem onmogelijk zijn aandacht bij het dictée te bepalen, en hij maakt meer fouten dan meester van hem gewend is.

Steeds ziet hij Asta voor zich en het is maar goed dat het woensdag is en zij maar een halve dag school hebben.

„Moeder!” is het eerste wat hij roept als hij om één uur de kamer binnentapt, „moeder, Asta van Tesselaar is weg!”

Maar moeder schijnt het bericht helemaal zo belangrijk niet te vinden. „Zo'n rijke boer kan best een andere hond kopen,” zegt ze, „en wie weet, misschien komt hij nog wel terug.”

„Nou . . .” zegt Kees, weinig overtuigd, en hij wilde maar dat vader thuis was om het geval met hem te bespreken. Maar vader werkt bij een boer in de polder, die komt pas vanavond om zeven uur terug.

Vader zou er meer belangstelling voor hebben.

„Wat ga je vanmiddag doen?” vraagt moeder, als ze samen voor de schaal met aardappels en de kom met „doop” zitten.

Als moeder zo vraagt „wat ga je doen?” dan moet hij op zijn hoede zijn, daar steekt altijd wat achter: een opdracht, waaraan hij zich moeilijk zal kunnen onttrekken, als het eenmaal uitgesproken is.

Daarom zegt hij rad wat hij onderweg al bedacht heeft: „Sparappels voor je zoeken in het duin.”

Tegen dit plan heeft moeder inderdaad geen bezwaar.

De brandstof is duur en schaars. Al stoken ze verre van zuinig, en al maken ze de schoorsteen vuil, een boet vol sparappels is niet te versmaden.

„Dat is goed,” zegt ze, „als je maar zorgt, dat je om zeven uur binnen bent. Vader en ik wachten niet met de pap.”

„O, lang en breed,” zegt Kees, blij dat het plan niets in de weg gelegd wordt. Het is zijn bedoeling in het duin niet alleen sparappels, maar ook Asta te zoeken.

Is hij hem niet meermalen in z'n eentje tegengekomen in de bossen achter de Waterleiding?

Nog geen kwartier later is hij, een grote zak over zijn schouder, op weg. Hij kent de duinpaadjes op een prik.

Vandaag gaat het regelrecht in de richting van het strand.

De lucht is blauw en boven zijn hoofd krijsen de meeuwen.

Een konijntje schiet vlak voor zijn voeten het pad over en weer moet hij denken dat Asta misschien net zo'n konijn achtervolgd heeft tot ver in het duin.

En liggen er niet overal strikken en klemmen, waar ook een hond niet veilig voor is?

Maar hoe dikwijls hij ook stilstaat om te luisteren, het is allemaal tevergeefs. Geen hond hoort hij janken. Het gekrijs van de meeuwen is het enige geluid dat hij hoort.

Het wordt nu toch tijd de zak te gaan vullen, die nog altijd slap over zijn schouder hangt.

„We wachten niet met de pap,” heeft moeder immers gezegd, en naar de zon te oordelen is het al vijf uur geweest.

Wacht, hij zal toch nog even het klimduin opgaan, vanwaar je Alkmaar en de zee kunt zien liggen, daarna zal hij de zak gaan vullen.

Moeizaam werkt hij zich naar boven, een pad is er niet. Bij elke drie passen zakt hij er zeker twee terug. Hij trekt zich op aan een bos helm en dan heeft hij eindelijk de top bereikt.

Op zijn buik ligt hij te kijken. Niet naar Alkmaar, en het groene, met sloten doorsneden land, maar naar de met hei begroeide dalen en de gele duintoppen en de verre golven van de Noordzee.

En dan, juist als hij zich moedeloos weer naar beneden wil laten glijden, hoort hij een zwak geluid. Zijn het de meeuwen, of is het enkel maar verbeelding? Net zoals hij zich vaak verbeeldt, dat hij hier de golven kan horen breken op het strand.

Maar dan hoort hij het weer — een ver gejang, gevolgd door een korte blaf.

Hij tuurt, en tuurt . . . ziet hij daar, in dat duindal, temidden van het groen geen kleine lichte vlek?

„Asta!” roept hij uit alle macht, en dan luistert hij weer.

Het antwoord komt, heel duidelijk! Het komt van rechts, uit het lage dennebosje. Dan veert Kees overeind, hij springt met geweldige sprongen de helling af, zodat het zand hoog opstuift. Hij verliest zijn zak, maar dat merkt hij nauwelijks.

„Asta!” roept hij opnieuw, en nu klinkt het blaffen al iets duidelijker.

Eindelijk heeft hij de eerste bomen bereikt, een vreugdegehuil klinkt hem tegemoet, even houdt hij in en kijkt rond. Dan ziet hij in een greppel, geen vijf meter van hem af, een spitse kop en twee ogen, die onafgebroken op hem gevestigd zijn.

Het is Asta en het is net zoals hij gedacht heeft: een strik maakt dat hij daar zo bewegingloos blijft liggen.

Gelukkig dat hij verstand heeft van strikken. Meermalen is hij met vader mee geweest om ze te zetten.

Hij knielt naast Asta neer, die hem met een lange roze tong dankbaar de handen likt.

„Stil maar, jongen, stil maar!” hij betast voorzichtig de gevangen poot, en een ogenblik later is Asta vrij.

Woest springt hij tegen Kees op, maar als zijn vreugde eindelijk bedaard is, gaan zij meteen op weg, terug naar de boerderij, waar de boer en de boerin nu al zolang ongerust zijn.

Wel loopt de hond kreupel en ziet hij er mager en haveloos uit, maar dat zal met wat goede zorg weer spoedig in orde zijn.

Dat is een vreugde op „Hoeve Golfstroom”, als de boerin het bekende blaffen hoort! Als zij naar de deur snelt, wordt zij door Asta bijna ondersteboven gelopen. Ook de boer heeft in de stal de bekende stem gehoord, Asta wordt niet moe tegen beiden op te springen, tot hij eindelijk uitgeput moet gaan liggen.

Op Kees let niemand. Pas als Asta zijn bak met melk heeft leeggeslobberd, die de boerin haastig voor hem heeft ingeschonken — hoe lang heeft het arme dier niet honger en dorst geleden — zegt Tesselaar: „Hoe is hij eigenlijk teruggekomen?” en op datzelfde ogenblik zien zij Kees op de drempel staan.

„Heb jij hem gevonden?” vraagt de boerin.

„In het duin in een strik,” zegt Kees, en dan moet hij aan de tafel gaan zitten en alles vertellen.

Het wordt een lang verhaal.

Telkens knikt de boer goedkeurend met het hoofd, en telkens moet de boerin even dankbaar naar de hond kijken, die nu op zijn volle etensbak is aangevallen. Als Kees klaar is, blijft het even stil.

De boer en de boerin wisselen een blik en als zij knikt, staat de boer langzaam op en gaat naar de oude kast, die tussen de beide ramen staat. Kees ziet hoe hij een grote sleutel uit zijn broekzak haalt, dan gaat de kastdeur zover open, dat de hand van de boer er maar juist doorheen kan. Die hand doet op de tast haar werk in de donkere kast en als zij eindelijk weer in het licht komt, schemert er een wit briefje in.

Dan gaat de kastdeur weer op slot, de sleutel verdwijnt in de broekzak en de boer komt naar Kees toe.

„Hier, dat is voor jou,” zegt hij, en hij legt plechtig een briefje van 25 gulden voor Kees neer op het geblokte tafelzeil.

Die blijft er verbaasd naar kijken.

„Is dat voor mij?” vraagt hij.

„Dat is voor jou,” zegt de boer.

„Omdat je de hond teruggebracht hebt,” zegt de boerin. „Maar je moet er zuinig op zijn en het niet dadelijk uitgeven.”

Kees is zo verbaasd, dat hij helemaal vergeet te bedanken.

Hij weet dat hij dat geld nooit zal mogen houden. Daarom is hij ook niet zo blij als de boer en de boerin verwacht hebben.

„Wat ga je ermee doen?” wil de boer weten.

Kees haalt zijn schouders op.

„Aan moeder geven,” zegt hij, maar dan staat hij ook meteen haastig op, want de groene pendule met goud op de schoorsteenmantel heeft zeven slagen laten horen, zeven uur. En heeft moeder niet gezegd dat zij niet met de pap zullen wachten? „Ik moet naar huis,” zegt hij.

De boerin praat nu zacht met de boer, die knikt en gaat de kamer uit.

„Je moet nog even wachten,” zegt de boerin, en naast het geld legt ze twee koekjes voor Kees neer.

Nu vergeet hij niet te bedanken!

Twee kerstkransjes zijn het, met echte boter gebakken en dik met suiker bestrooid.

Hij zet er meteen zijn tanden in, want hij heeft honger van de tocht.
Wat die Tesselaar toch lang op zich laat wachten!
Kees wiebelt van het ene been op het andere.
Daar zal wat zwaaien als hij straks thuiskomt!
Maar dan komt de boer weer binnen en Kees ziet verbaasd wat hij in zijn hand heeft: een kuiken! Maar geen gewoon kuiken, en opeens begrijpt Kees wat het is. Tesselaar heeft toch immers kalkoenen op het erf lopen, en dit kan niet anders dan een kalkoenekuiken zijn.
„Hier,” zegt de boer, en hij zet het kuiken in Kees' handen, „dat is nou speciaal voor jou. Dat moet je grootbrengen en zien dat je het met Kerstmis in Alkmaar of Schagen verkoopt. Een vette kalkoen is tegenwoordig veel geld waard. En je moeder heeft er niets over te zeggen, het is enkel en alleen voor jou. Begrepen?”
Een ogenblik later loopt Kees op het duinpaadje.
Het kalkoenekuiken houdt hij onder zijn jasje, telkens moet hij ernaar kijken.
Hij heeft altijd naar een dier van hemzelf verlangd, een hond of een tamme kraai, en nu heeft hij zo'n mager reuzekuiken en hij is er blij mee.
Dom is het niet, het heeft verstandige oogjes en het heeft Kees al twee keer venijnig in zijn arm gepikt!
„Kop in, Kalle!” zegt hij en nu heeft hij zonder dat hij erover hoefde te denken het beest meteen zijn naam gegeven.
Doodstil houdt Kalle zich nu.
Buiten adem komt hij de kamer binnen.
Vader en moeder zitten aan tafel.
De pappan staat in het midden en de borden zijn leeg.
„Waar kom jij vandaan?” Moeders stem klinkt hard, en vader mompelt iets van „laatkomers” en „de hond in de pot”. Ze kijken niet naar Kees, die bij de deur blijft staan, zo boos zijn ze.
„Leg de zak met sparappels maar in de boet,” zegt moeder.
Wat me die Kees schrikt. De zak . . . die ligt ergens bij het klimduin, vanaf het ogenblik dat hij Asta hoorde janken, heeft hij aan de hele zak niet meer gedacht.
„Ik heb geen zak,” stottert hij. Verontwaardigd draait moeder zich om. Nu wordt het haar toch te bar: uitgaan om sparappels te zoeken en dan veel te laat en zonder zak thuiskomen!

„Je gaat zonder eten meteen naar je bed!” zegt ze, en dan ziet ze wat Kees onder zijn jasje verborgen houdt. Kalle steekt een verbaasd kopje naar buiten.

„En die vogel breng je subiet naar buiten!” laat zij er nog boos op volgen. „Dat is geen vogel,” zegt vader, die er verstand van heeft, „mijn kop af als dat geen jonge kalkoen is!”

Kees knikt. Als altijd heeft vader het weer bij het rechte eind.

„Hoe kom jij aan een kalkoen?” vraagt moeder achterdochtig. „ik heb nog nooit gehoord dat er in de duinen kalkoenen zijn.”

Dan vertelt Kees van zijn tocht door het duin, van Asta en de strik, en van de vreugde op „Golfstroom”. Het is een lang verhaal, maar vader en moeder luisteren aandachtig.

„Dus daarom hebben ze je een kalkoen present gegeven,” zegt moeder. „Tesselaar wist wel wat hij deed: jonge kalkoenen zijn zo teer, dat je ze bijna nooit groot krijgt! Je moet ze gaan vangen als het regent, want ze kunnen niet tegen nat worden, je mag ze niet teveel en niet te weinig voer geven. Voor een nest kalkoenen heb ik al die zorg wel over, maar voor één zo'n scharminkel, nooit!”

„Ik vind het nou net iets voor Kees hem toch groot te krijgen,” zegt vader met zijn rustige stem en hij knikt zijn zoon eens toe, want de jongen staat er zo sip bij.

„En als het Kerstmis is,” gaat vader voort, „dan gaan we samen naar de Schager markt, dan mag jij zelf je vette kalkoen aan de man brengen. Je zult er nog een bom duiten mee verdienen.”

„Goed,” zegt moeder, die niet zo kwaad is als zij er uitziet, „en dan mag je het geld ook voor jezelf besteden. De pap is op, maar in een paar boterhammen zal je wel trek hebben,” en ze snijdt onder het spreken een dikke snee af, boter erop, dan een lik stroop en ze schuift hem Kees over de tafel toe.

Maar die wil eerst Kalle verzorgen.

„Zet hem maar in een kistje in de boet,” zegt vader, en hij gaat met Kees mee om hem ook nog wat mais van de kippen te geven.

„Moeder meent het zo kwaad niet,” zegt hij als zij samen zijn, „maar zij was boos omdat je zo laat kwam en ook om de zak . . .”

„Ik weet precies waar ik hem heb laten vallen,” zegt Kees, „toen ik Asta voor het eerst hoorde. Ik zal de zak morgen wel gaan halen, vader.”

Dan staan ze samen te kijken hoe Kalle gulzig de mais oppikt. Eerst als hij achter zijn boterhammen zit, moet Kees aan het briefje van vijf en twintig denken, en hij schuift het vader toe. „Dat gaf Tesselaar me ook nog,” zegt hij. „Maar jongen,” zegt moeder hoofdschuddend, „en daar kom je nu pas mee voor de dag. Ik geloof dat dat magere kuiken je nog meer schelen kan, dan het geld, dat we zo goed kunnen gebruiken.

Nooit werd een kalkoen zo goed verzorgd als Kalle van Kees Appelboom! Als Kees 's morgens zijn brood zat te eten, nam hij hem op zijn knieën en voerde hem stiekem, want moeder mocht het niet zien, de helft van zijn boterham.

Bij elk donker wolkje werd Kalle in huis gehaald en hij mocht pas weer naar buiten als de zon scheen. Strijk en zet waren Kees' laatste woorden voor hij naar school ging: „Zal je goed op Kalle passen, moeder?”

Kalle werd dan ook dik en rond en groeide als kool.

Het was een aardig beest.

Hij had zijn plaatsje in het gezin veroverd en 's nachts sliep hij, toegedekt met een oud stuk deken, aan het voeteneind van Kees' bed.

Al spoedig begon hij zijn dons te verliezen, terwijl hij nog geen veren had. Hij zag er armzalig en verwaaid uit en Kees stond doodsangsten uit dat zijn lieveling kou zou vatten.

Op school kostte het hem moeite bij de les te blijven, voortdurend zat hij aan Kalle te denken, en de schoolbel had nog niet geluid, of hij stormde het lokaal uit. De lange weg naar huis legde hij in een draf af, hij gunde zich zelfs geen tijd een praatje tegen Asta te houden, die vaak in het zonnetje voor het hek lag. Hij had pas rust als hij Kalle op het hekje van het voortuintje zag zitten. Zodra Kalle hem gewaar werd, rende hij Kees tegemoet en bedelde om te worden opgetild.

„Een hond kan niet trouwer zijn dan Kalle,” zei Kees dikwijls tegen vader. Nog een paar weken en de nieuwe veren begonnen te komen, mooie stevige veren en nu maakte Kees zich niet meer zo ongerust.

Maar spoedig begon een andere zorg hem te kwellen. Het leek wel of met de veren Kalle's avontuurlijke aard begon boven te komen. Meermalen ging hij eens een kijkje nemen op het duin achter het huisje, en Kees had hem al een paar keer moeten gaan zoeken.

„Je mag nooit in je eentje de duinen ingaan,” zei hij, maar Kalle was heel ongehoorzaam en stoorde zich weinig aan het verbod van het baasje.

„Ik zal blij zijn als het Kerstmis is en wij dat lastige beest kwijt zijn,” zei moeder om de haverklap.

Maar toen Kalle volwassen was, werd hij ook rustiger. Hij liep deftig wormen te zoeken in de tuin en als Kees hem vergeleek met de kalkoenen, die op het erf van Tesselaar rondliepen, dan moest hij met trots vaststellen dat geen enkele bij zijn Kalle halen kon.

„Ik wed dat je wel veertig gulden voor hem krijgt,” zei vader, als hij voelde hoe vet het dier was.

„Mag ik die heus zelf houden, vader?” vroeg Kees, en hij dacht aan al de heerlijke dingen die hij voor veertig gulden zou kunnen kopen, en die hij zo bitter nodig had.

Eindelijk was de week voor Kerstmis aangebroken.

Vader zei: „Kees, ik heb woensdag vrijaf gekregen om naar de Schager markt te gaan. We kunnen mooi meerijden met Kieft, die om acht uur op de straatweg langs komt. Moeder gaat ook mee met de kippen; als jij dan voor Kalle zorgt, komt alles in orde.”

Kees kon die dinsdagavond bijna niet in slaap komen, hij moest aldoor naar Kalle kijken en het was of het nu eerst tot hem doordrong dat het de laatste maal was, dat hij zijn vriendje daar aan het voeteneind zag zitten. Maar toen stelde hij zich weer alle dingen voor die morgen zijn eigendom zouden worden, en met die gedachte viel hij eindelijk in slaap.

De volgende morgen was hij al vroeg wakker.

Ze troffen het niet, boven zijn hoofd hoorde hij de hagelstenen op de dakpannen kletteren en de wind gierde om het huisje.

Moeder was beneden al druk bezig, hij hoorde haar met pannen rammelen en hij rook de benauwde lucht van de petroleumlamp, die zij had aangestoken.

Kalle sliep nog, en ineens dacht Kees hoe stil het zou zijn als ze hem bij hun terugkeer uit Schagen niet op zijn gewone plaatsje op het hek zouden zien zitten. Maar dan zag hij het padvindersmes voor zich, dat hij vast van plan was zich aan te schaffen. Zelfs Jaap Glijnis was niet in het bezit van zo'n mes!

Om kwart voor acht trokken zij de deur achter zich dicht.

Het was nog donker. Een felle halve maan stond aan de hemel, en Kees huiverde toen de wind hem in het gezicht blies. Vader en moeder liepen voorop, de mand met de kippen tussen zich in, achter hen kwam Kees met Kalle in zijn armen. Het dier was zo zwaar, dat hij halverwege stil moest staan om even te rusten. En wat die Kalle warm was! Hij voelde niet dat hij zijn zomerjasje aan had en koude handen kreeg hij ook niet. Die zaten lekker verborgen in Kalles veren. Toen ze op de straatweg kwamen, stond de vrachtauto al te wachten.

Vader en moeder klommen in de cabine naast de chauffeur, na eerst de mand in de wagen geschoven te hebben, waar ook Kees zich een plaatsje zocht op een stapel kisten.

Het tochtte er lelijk en hij sloeg beschermend zijn armen om Kalle. Hij knoopte hem ook nog zijn eigen das om, „want je mag geen kou vatten,” zei hij.

Langzaam begon het licht te worden.

De duinhellingen waar ze langs reden, werden geler en geler en de maan verbleekte.

Zij staken bij Zijpersluis met de pont het kanaal over, waarover de wind met gure vlagen blies en reden langs de kronkeldijk op Sint Maarten aan. Het zeil van de wagen klapperde en telkens moest Kees zich vastgrijpen, om bij een scherpe bocht niet van zijn kistjes geslingerd te worden.

Toen zij Sint Maarten met zijn oude kerk achter zich gelaten hadden, was de duisternis verdwenen. Duidelijk zag Kees de beide hoge torens van Schagen in de verte oprijzen.

„Kijk,” zei hij tegen Kalle, „het Wiel is warempel al dicht gevroren. Misschien rijden we met Kerstmis wel schaatsen op het ‚Zwanemeer,’” maar toen zweeg hij verschrikt, het was hem te binnen geschoten dat het voor Kalle geen vrolijk Kerstfeest worden zou.

Toen hij gauw aan het begeerde padvindiersmes denken wilde, leek het hem lang zo begeerlijk niet meer!

Al gauw bereikten zij de eerste huizen van het stadje. Haastig deed hij Kalle de dikke das af, hij wilde niet dat de grote mensen hem zouden uitlachen. Voor 't café „De Gouden Engel” op de Markt stopte onverwachts de wagen. Kees schoof van de kisten af, en kwam onzacht op de bodem terecht, maar in zijn val zorgde hij er toch voor dat hij Kalle geen pijn deed.

Voor vader en moeder uitgestapt waren, stond hij al op straat op hen te wachten.

„Je moet zelf maar met het beest naar Igesz gaan,” zei vader, „loop maar gerust door naar de keuken en probeer hem daar te verkopen. Ze zijn er niet krenterig. Igesz betaalt je wel de prijs die hij waard is, dan gaan moeder en ik vast door naar de kippenmarkt.”

Kees bromde wat en liep langzaam met zijn kalkoen naar het grote witte hotel. Voor de ramen zaten mensen aan tafeltjes te ontbijten, maar hij bleef niet staan kijken.

Hij ging de draaideur door, kwam in de grote vestibule waar mannen in het zwart met bladen vol koppen koffie hem haastig voorbij liepen, en hoorde ergens duidelijk eieren sissen die gebakken werden.

Daar werd hij aan zijn mouw getrokken; toen hij omkeek zag hij dat het moeder was.

„Ik vergat nog je te zeggen dat je veertig gulden moet vragen,” fluisterde zij, „en je mag je niet verder dan tot vijf en dertig af laten dingen. Dat is ook nog een mooie prijs.”

Toen verdween ze weer haastig.

Kees vervolgde zijn weg naar de keuken.

Hij keek naar Kalle op zijn arm en streelde zacht de glanzende veren.

Daar stond hij op de drempel van de grote lichte keuken.

Een man met een witte muts op was bezig eieren te bakken en een jonge man, die met hem stond te praten, keek om, zag Kees staan en kwam naar hem toe.

„Aha! Nog een kalkoen!” zei hij en hij pakte Kalle zomaar bij zijn poten. Kalle, niet gewend aan zo'n behandeling, begon verontwaardigd te schreeuwen.

„Hoeveel moet je er voor hebben?” vroeg hij.

„Veertig gulden,” zei Kees, terwijl hij nieuwsgierig om zich heen keek. Daar zag hij aan een haak nog vier kalkoenen hangen, geplukt, stijf en koud.

„Veertig gulden! Vijf en twintig kan je er voor krijgen!”

„Nee!” zei Kees.

„Nou goed dan. Dertig! Een mooi bod!”

„Nee, nee!” zei Kees haastig, en weer keek hij naar de geplukte beesten, „dertig is te weinig.”

„Nou, vijf en dertig dan. Maar ik ga er geen cent boven.”

Kees keek naar zijn schoenen. Hij voelde dat Kalle bezig was aan de knopen van zijn jasje te pikken.

„Nee, ook voor vijf en dertig niet,” zei hij weifelend.

„Maak dan dat je de deur uit komt!” schreeuwde de jongeman. „je bent niet goed wijs!”

Kees maakte dat hij weg kwam.

Op de kippenmarkt vond hij zijn ouders.

„Wat is er?” vroeg zijn moeder. „Heb je hem nog? Wou hij 't er niet voor geven?”

„Ik . . . ik wil liever de markt eens op gaan,” stotterde Kees.

Op hetzelfde ogenblik sprak een man, die een kip wilde kopen, moeder aan en Kees liep vlug door.

Van kraampje tot kraampje ging hij.

Nee maar, wat was er veel te koop!

Maar de messen die er lagen, waren toch het allermooist.

Hij zag er een net als hij zich altijd gedroomd had: met een kurketrekker en een boor, alles compleet.

„Hoeveel moet die kosten?” vroeg hij de koopman.

„Zes gulden,” fluisterde die, „maar omdat jij het bent, krijg je hem voor vijf!”

„Ik kom straks misschien terug,” zei Kees, „als ik mijn kalkoen verkocht heb.”

Een oude juffrouw leunde tegen het hek van de kerk.

Zij keek opmerkzaam naar Kalle.

Met kleine dribbelpasjes kwam ze naar Kees toe.

„Een mooie kalkoen!” zei zij, „hoeveel vraag je ervoor?”

Kees drukte Kalle dichter tegen zich aan, hij had het gevoel of iedereen hem zijn vriendje af wilde nemen.

„Ik . . . ik geloof niet dat ik hem verkoop,” zei hij.

Toen hij voor de tweede maal bij zijn moeder met Kalle terugkwam, vroeg zij: „Wou de oude juffrouw waarmee je stond te praten de kalkoen kopen?”

„Ja,” zei Kees onverschillig. „maar dat was helemaal niets! Ik geloof dat ik het nog maar eens ga proberen.”

„Doe dat,” zei zij, „maar je kunt het best naar de poelier op de Lagezij

gaan. Die zal je vast geven wat je ervoor vraagt. Ik ben de kippen al op drie na kwijt. De mensen kopen vlot zo vlak voor Kerstmis."

„Waar is vader?" vroeg Kees.

„Een kop koffie drinken bij Boontjes. Hij was verkleumd van het lange staan."

„Nu, dan ga ik maar weer," zei Kees.

„Weer liep jij langs de stalhetjes. Jij zag nog een schat van mooie dingen, maar hij bleef geen enkele keer staan om ernaar te kijken.

Eindelijk had hij Raven, de poelier, bereikt.

Toen hij in de winkelkast al dadelijk drie geplukte kippen en een kalkoen zag hangen, maakte hij terstond rechtsomkeert, bang dat Kalle ze zien zou.

„Wat!" riep zijn moeder, toen zij hem voor de derde maal met Kalle op zijn arm terug zag komen, „ben je hem nog niet kwijt? Wou de poelier hem zelfs niet hebben?"

Kees zweeg en liet zijn hoofd hangen.

„Je valt me bar tegen," mopperde zijn moeder, „dat gaat mee naar de markt en kan niet eens één kalkoen verkopen! Vader en ik zijn alle kippen kwijt. Je hebt het goede ogenblik voorbij laten gaan. Nu zal je er geen vijftien gulden meer voor krijgen, ik ben zelfs bang dat je hem weer mee naar huis kunt nemen."

Maar dat scheen Kees al bijzonder weinig te kunnen schelen.

Zijn gezicht klaarde zelfs helemaal op.

Hij stopte Kalle haastig onder zijn jasje en liep vrolijk naast moeder naar „De Gouden Engel" waar ze vader en Kieft al in de auto vonden.

„Wat zie ik?" zei vader, „heb je Kalle nog? Hoe komt dat nou?"

„Niemand wou hem hebben," zei Kees ontwijkend.

„Zo, dat is vreemd, erg vreemd," zei vader en hij keek daarbij Kees zo olijk aan, dat die maar gauw een andere kant op keek.

Het was net of vader zijn diepste gedachten geraden had.

Maar moeder mopperde: „Hij is me bar tegengevallen. Ik had gedacht dat hij handiger was."

Toen Kees die avond in bed lag, keek hij naar Kalle, die, zijn kop in de veren gestoken, rustig sliep, moe van de opwindende tocht naar Schagen. Hij dacht zonder hartzeer aan alle mooie dingen, die hij had kunnen kopen, als hij gewild had.

„Geen enkele, zelfs het mes niet, was me zoveel waard als jij," zei hij

hardop en daarbij had hij het gevoel of hij een kerstgeschenk gekregen had, zó mooi, dat niemand op de hele wereld zo blij kon zijn als Kees Appelboom op dit ogenblik!